

MAREA UNIRE 1918

- REGINA MARIA -

IN DECEMBRIE 1892, MARIA ALEXANDRA VICTORIA, CEA CARE AVEA SA DEVINA REGINA MARIA A ROMANIEI (DUPA CE TATAL SAU, ALFRED, A DEVENIT DUCE DE SAXA-COBURG GOTHA), S-A CASATORIT CU FERDINAND, PRINTUL MOSTENITOR AL ROMANIEI.

CEI DOI AU SOSIT LA BUCURESTI, IN IANUARIE 1893. IN 1914, CAROL I SE STINGE DIN VIATA SI PE TRON URCA NEPOTUL SAU, FERDINAND. DIN PRICINA PRIMULUI RAZBOI MONDIAL, CEREMONIA INCORONARII VA AVEA LOC ABIA IN 1922.

DE LA INCEPUT, REGINA MARIA S-A DOVEDIT A FI UN CARACTER EXTREM DE PUTERNIC, DEDICANDU-SE CU TOATA ENERGIA SI PASIUNEA TARII DE ADOPTIE, IN CARE DEVENISE REGINA, TARA PE CARE A IUBIT-O CU SINCERITATE SI DARUIRE. IN TIMPUL RAZBOIULUI, REGINA S-A INSCRIS CA INFIRMIERA VOLUNTARA IN CRUCEA ROSIE, PENTRU A-I AJUTA PE CEI RANITI SI BOLNAVI.

A SCRIS SI A PUBLICAT CHIAZ O CARTE, INTITULATA "TARA MEA", IAR BANII STRANSI DIN VANZAREA ACESTEIA I-A DONAT CRUCII ROSII, PE LANGA ALTE CONTRIBUTII, IN SPRIJINUL TARII SALE. CAND, IN 1917, JUMATATE DIN TERITORIUL ROMANESC A FOST OCUPAT DE TRUPELE GERMANE, REGINA MARIA, CU AJUTORUL AMBASADEI AMERICANE, REUSESTE SA OBTINA FONDURI, IN VEDEREA CONTINUARII LUPTEI DE APARARE A LIBERTATII TARII.

ISTORICII, LA UNISON, RECUNOSC FAPTUL CA MAREA UNIRE DE LA 1 DECEMBRIE 1918 A FOST REZULTATUL EFORTURILOR UNEI INTREGI NATIUNI CARE A AVUT SI SANSA DE A FI CONDUSA DE OAMENI POLITICI RESPONSABILI SI CU VOCATIE.

REGINA MARIA A FOST UNUL DINTRE ACESTI CONDUCATORI, CARE A INTELES CE INSEAMNA DESTINUL UNUI POPOR IN ISTORIE.

IN MEMORIILE SALE ISI MARTURISESTE EMOTIA URIASA PA CARE A SIMTIT-O IN MOMENTUL IN CARE S-A INTORS IN BUCURESTI, DUPA CE, TIMP DE DOI ANI, IN VREMEA RAZBOIULUI, FAMILIA REGALA SI INSTITUTIILE STATULUI S-AU RETRAS LA IASI. PESTE GRANITA DE LA RASARIT IZBUCNISE REVOLUTIA BOLSEVICA, IAR CELEBRA FAMILIE ROMANOV, A ȚARILOR RUSI, FUSESE EXECUTATA. DUPA DOI ANI DE NEUTRALITATE (1914-1916) A ROMANIEI, CAND SITUATIA IN INTREAGA EUROPA DEVENISE EXTREM DE TENSIONATA, REGINA MARIA A AVUT SI MERITUL DE A-L CONVINDE PE REGELE FERDINAND SA IA DECIZIA CA TARA SA INTRE IN RAZBOI DE PARTEA ANTANTEI, IMPOTRIVA GERMANILOR. SACRIFICIILE ARMATEI ROMANE AU FOST ENORME SI, DATORITA COMPORTAMENTULUI EROIC AL ACESTEIA, DAR SI PRIN EFORTURILE DIPLOMATIEI ROMANESTI, LA SFARSITUL RAZBOIULUI, A FOST RECUNOSCUA CONTRIBUTIA ROMANILOR IN INFRANGERA GERMANIEI.

LA VERSAILLES, UNDE REGINA MARIA S-A DUS SPECIAL PENTRU A PLEDA CAUZA NATIUNII SALE, SE SPUNE CA L-A IMPRESIONAT PE PRIM-MINISTRUL FRANCEZ, PRIN FRUMUSETEA EI, DAR SI PRIN INTELIGENTA ABSOLUT SCLIPITOARE, SUSTINAND CU ATATA PATOS INTERESELE ROMANILOR, INCAT MISIUNEA DE NEGOCIATOR A PRIM-MINISTRULUI ROMAN I. C. BRATIANU A DEVENIT CEVA MAI USOARA. REZULTATUL A FOST MAREA UNIRE, MUNTENIA, MOLDOVA, TRANSILVANIA, BUCOVINA SI BASARABIA, UNIRE DESAVARSITA, PRIN VOIA POPORULUI, LA ALBA IULIA, LA 1 DECEMBRIE 1918. DESPRE INTOARCEREA TRIUMFALA IN BUCURESTI, DE LA IASI, REGINA MARIA MARTURISESTE, IN MEMORIILE EI, CA AU FOST INTAMPINATI DE OFITERI ROMANI, ENGLEZI SI FRANCEZI, AU TRECUT PE SOSEAU KISSELEF, SALUTAND ARMATELE ALIATE, UN GRUP DE INALTI PRELATI LE-AU BINECUVANTAT INTOARCEREA, AU STRABATUT PIATA VICTORIEI, ACLAMATI DE MULTIME, S-AU OPRIT IN FATA STATUII LUI MIHAI VITEAZUL (CEA CARE SE AFLA ASTAZI IN PIATA UNIVERSITATII), AU URCAT LA MITROPOLIE SI S-AU OPRIT LA PALATUL COTROCENI. LA SFARSITUL RAZBOIULUI, REGINA MARIA A JUCAT UN ROL IMPORTANT, IN DIPLOMATIA DE CULISE, IN PRIVINTA STATUTULUI ROMANIEI, LA SEMNAREA TRATATULUI DE LA VERSAILLES, PRIN CARE S-A STABILIT RETROCEDAREA TERITORIILOR ROMANESC PIERDIT IN TIMPII

REGINA MARIA SI MAREA UNIRE

ÎN ZIUA DE 18 NOIEMBRIE/1 DECEMBRIE 1918, MAREA ADUNAREA NAȚIONALĂ DE LA ALBA IULIA PROCLAMA UNIREA CU PATRIA-MAMĂ A PROVINCIIILOR ROMÂNEȘTI DE PESTE CARPAȚI, DUPĂ CE, LA 27 MARTIE/9 APRILIE 1918, SEATUL ȚĂRII ÎNTRUNIT LA CHIȘINĂU VOTASE UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA ȘI LA 15/28 NOIEMBRIE 1918, CONGRESUL GENERAL AL BUCOVINEI VOTASE, DE ASEMENEA, ÎN UNANIMITATE, UNIREA BUCOVINEI CU REGATUL ROMÂNIEI.

„TRANSILVANIA, BUCOVINA PÂNĂ ȘI
BASARABIA!

ROMÂNIA MARE!

PARCĂ ÎMI VENEAM AMEȚEALĂ CÂND ÎMI
DĂDEAM SEAMA DE MĂRINIMIA SOARTEI”.

REGINA MARIA

„Doi ani, dar ce ani! (...) Și în timpul acestor doi ani, ce muncă, ce strădanie;
o sfâșietoare înșirare de nenorociri, o situație de un tragic aproape fantastic și cu sorocul împotriva noastră. (...) Pot să numesc acești doi ani chiar binecuvântați, căci m-au apropiat de tot, de inima poporului meu, m-au învățat să nu mă dau în lături de la nici o strădanie, să nu mă tem de nimic, să înving orice slăbiciune și să fiu gata zi și noapte, la orice eveniment.
Acum s-a sfârșit visul cel rău și lung, iar visul României Mari s-a întruchipat aieva”.

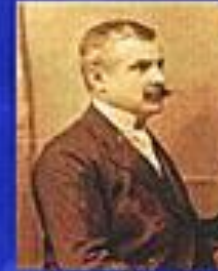
Regina Maria

ÎN ZIUA DE 1 DECEMBRIE 1918, MAREA ADUNAREA NAȚIONALĂ DE LA ALBA IULIA
PROCLAMĂ UNIREA PROVINCILOR BASARABIA, BUCOVINA, TRANSILVANIA, BANAT,
CRISANA ȘI MARAMUREȘ CU REGATUL ROMÂNIEI.

CORIFEI AI MĂRII UNIRI

Ioan Suciș,
organizatorul Mării
Adunări Naționale

Ioan Ignatie Papp, episcopul
Aradului, președinte al Mării
Adunări Naționale

Vasile Goldiș,
ideologul Mării Uniri

Ioan Flueraș,
membru al C.N.R.C.

Ștefan Cicio - Pop,
președintele C. N. R. C.

ÎN ACEEAȘI ZI, DUPĂ
DOI ANI DE REFUGIU LA
IAȘI, REGELE FERDINAND ȘI
REGINA MARIA SE ÎNTORCEAU
ÎN BUCUREȘTI ÎN FRUNTEA
OȘTIRII ROMÂNE ȘI A
DETAȘAMENTELOR ALIATE
(ENGLEZE ȘI FRANCEZE).

TREC PE SUB ARCUL DE
TRIUMF, DEFILEAZĂ PE
STRĂZI ALĂTURI DE ARMATĂ
ȘI SUNT ACLAMAȚI DE
ÎNTREAGA POPULAȚIE ALĂTURI
DE CARE SĂRBĂTORESC

ÎMPLINIREA IDEALULUI
NAȚIONAL AL ÎNTREGIRII
ROMÂNIEI.

„Orașul pur și simplu înnebunise. Mi se părea că până și casele, străzile, pietrele de pavaj strigau, aclamau, se bucurau împreună cu mulțimea. Am trecut călare printr-o mare de urale asurzitoare. Steaguri peste tot, oameni înghesuți la fiecare fereastră, pe fiecare acoperiș, ca să nu mai vorbesc de stradă [...].

Tot orașul era în delir. Lipsiserăm doi ani, cunoscuseră toate ororile ocupației, cu tot ce aduce ea, iar acum ne întorceam victorioși, în ciuda nefericirilor, ne întorceam după ce împliniserăm **VISUL DE VEACURI, VISUL DE AUR AL ROMÂNIEI. NE ÎNTORCEAM CU ROMÂNIA MARE, NE ÎNTORCEAM CA REGELE ȘI REGINA TUTUROR ROMÂNILOR. E APROAPE DE NECREZUT, DAR E ADEVĂRAT!** Maria, Regina României, Jurnal de război, 1917-1918, vol. II, Editura Humanitas, București, 2015.

Turneul Regal din Transilvania

„A VENIT ȘI MAREA ZI CÂND S-A HOTĂRÂT CA REGELE ÎMPREUNĂ CU MINE SĂ MERGEM ÎN PRIMUL NOSTRU TUR PRIN TRANSILVANIA, PENTRU A NE VIZITA POPORUL DE CURÂND ELIBERAT.

ACESTA ERA MOMENTUL SUPREM; ERA PECETEA PUSĂ PE VICTORIA ȚĂRII, REALIZAREA FINALĂ A MARELUI VIS PENTRU CARE AȘA DE MULȚI AU LUPTAT, PENTRU CARE AȘA DE MULȚI AU MURIT”.

REGINA MARIA

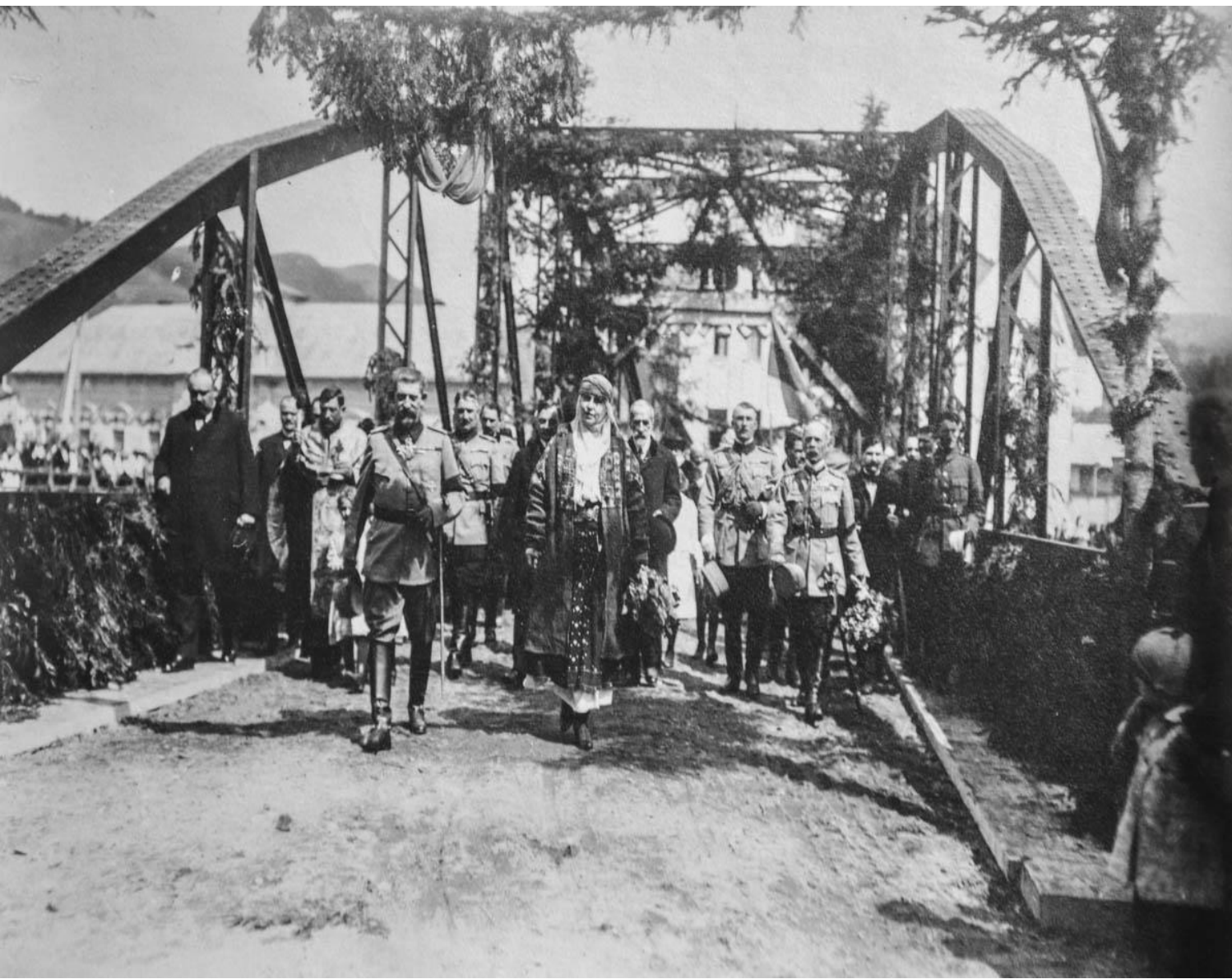
La câteva luni după Marea Unire de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918, România s-a confruntat cu dificultăți în instalarea administrației românești în provinciile istorice locuite de români.

În primăvara anului 1919 regele Ferdinand și regina Maria au făcut o vizită în Transilvania și s-au oprit în localitățile și orașele: Oradea, Carei, Bekes Csaba, Baia Mare, Jibou, Dej, Bistrița, Gherla, Cluj, Turda, Câmpeni, Abrud, Tebea, Alba Iulia, Blaj, Copșa, Sibiu, Săliște, Făgăraș și Brașov. Familia Regală a pornit din București cu trenul regal pe 22 mai 1919.

SUVERANII ROMÂNIEI ÎȘI ÎNCEP CĂLĂTORIA ÎN ARDEAL ÎNTR-UN MOMENT ÎN CARE TERITORIUL ERA ÎNCĂ DISPUTAT DE REVENDICĂRILE REVIZIONISTE ALE MAGHIARILOR. RESPECTAREA PROCLAMAȚIEI DE UNIRE DE LA ALBA IULIA ERA ÎN PERICOL. TRUPELE MAGHIARE ALE REGIMULUI BOLȘEVIC, INSTALAT DE BELA KUN LA BUDAPESTA, TERORIZAU POPULAȚIA ȘI OCUPAU LOCALITĂȚILE ROMÂNEȘTI DIN TRANSILVANIA. REPLICA ROMÂNIEI A VENIT DIN PARTEA ARMATEI ROMÂNE CARE A ALUNGAT LA SCURT TIMP ȘI ULTIMELE RĂMĂȘIȚE ALE FORȚELOR BOLȘEVICE MAGHIARE.

PREZENȚA FAMILIEI REGALE ERA UN SEMNAL PUTERNIC DE SUVERANITATE CĂ ROMÂNIA NU VA RENUNȚA LA NICIUN CENTIMETRU DE TERITORIU DIN TRANSILVANIA. REGELE FERDINAND ȘI REGINA MARIA AU AJUNS LA ORADEA PE 23 MAI 1919.

ORAȘUL ERA ÎN SĂRBĂTOARE. STRĂZILE CENTRALE ȘI ACTUALA PIAȚĂ A UNIRII ERAU DECORATE CU STEAGURI ȘI FLORI. ALĂTURI DE SOLDAȚI AU DEFILAT SUTE DE ȚĂRANI ÎMBRĂCAȚI ÎN STRAIE POPULARE ȘI PURTÂND DRAPELE TRICOLOR. REGINA MARIA A DESCRIS PE LARG ÎN JURNALUL EI ÎNTREAGA CĂLĂTORIE DIN ARDEAL.

ORADEA

„AM AJUNS LA ORADEA MARE, UN ORAȘ MARE ȘI FRUMOS, UNDE, CU PUȚIN TIMP ÎN URMĂ, BOLȘEVICII UNGURI ERAU LA PUTERE, COMIȚÂND ORORI MONSTRUOASE, ȘI PE CARE TRUPELE NOASTRE L-AU ELIBERAT ȘI OCUPAT.

AM AVUT O PRIMIRE EXTRAORDINARĂ. BUCURIE FRENETICĂ A POPULAȚIEI CARE A VENIT DIN TOATE SATELE DIN JUR CA SĂ NE SALUTE. COSTUME MINUNATE, OVAȚII EXTRAORDINARE, SLUJBE RELIGIOASE ÎN TOATE BISERICILE, INSPECTAREA TRUPELOR, DEFILAREA TRUPELOR, APOI ÎNTREAGA POPULAȚIE CARE A VENIT, ÎN GRUPURI SEPARATE, CU PREOȚI ÎN FRUNTE, FIECARE REPREZENTÂNDU-ȘI PROPRIUL SAT.

O PRIVELIȘTE MINUNATĂ ȘI IMPRESIONANTĂ, TOȚI CONȘTIENȚI DE ELIBERAREA LOR, ACLAMÂNDU-NE CA PE ELIBERATORII LOR, ÎNTR-ADEVĂR, UN MOMENT MĂREȚ ȘI MULȚI OCHI PLINI DE LACRIMI.

EU PURTAM UN COSTUM NAȚIONAL ROMÂNESC. REGIMENTUL MEU ERA ȘI EL ACOLO, EL S-A COMPORTAT MINUNAT.

[...] NE-AM DUS LA PALATUL EPISCOPAL ȘI ACOLO AM PRIMIT, MAI ÎNTÂI, VĂDUVELE ȘI ORFANII UNOR ROMÂNI CARE AU FOST UCIȘI DE UNGURI ȘI, APOI, NENUMĂRATE DELEGAȚII DIN PARTEA DIFERITELOR GRUPĂRI DIN ORAAȘ: ROMÂNI ORTODOCȘI, UNIȚI, CATOLICI, PROTESTANȚI, EVREI, PREOȚI, AUTORITĂȚILE ORAȘULUI, ALE ȘCOLILOR, DELEGAȚI AI COMERCIANȚILOR, AI UNIVERSITĂȚII, AI ȚĂRANILOR, AI FEMEILOR DIN ORAȘ, IAR, ÎN CELE DIN URMĂ CHIAȚ ȘI O SOCIETATE CORALĂ [...]

AM TRECUT FRONTIERA CARE ACUM NU MAI ESTE O FRONTIERĂ, AM INTRAT ÎN NOILE NOASTRE TERITORII. AM FOST ACLAMAȚI CU BUCURIE DE O POPULAȚIE FRENETICĂ, DAR INIMA ÎMI ESTE GREU ȘI TOT MINUNATUL LOR ENTUZIASM NU O POATE FACE SĂ BATĂ DE FERICIRE. ȘI ASTFEL, REGINA MARIA CARE A DEVENIT UN FEL DE IDOL SAU SFÂNT PENTRU ȚARA SA A INTRAT ÎN POSESIA VISULUI VISURILOR CARE A DEVENIT REALITATE”.

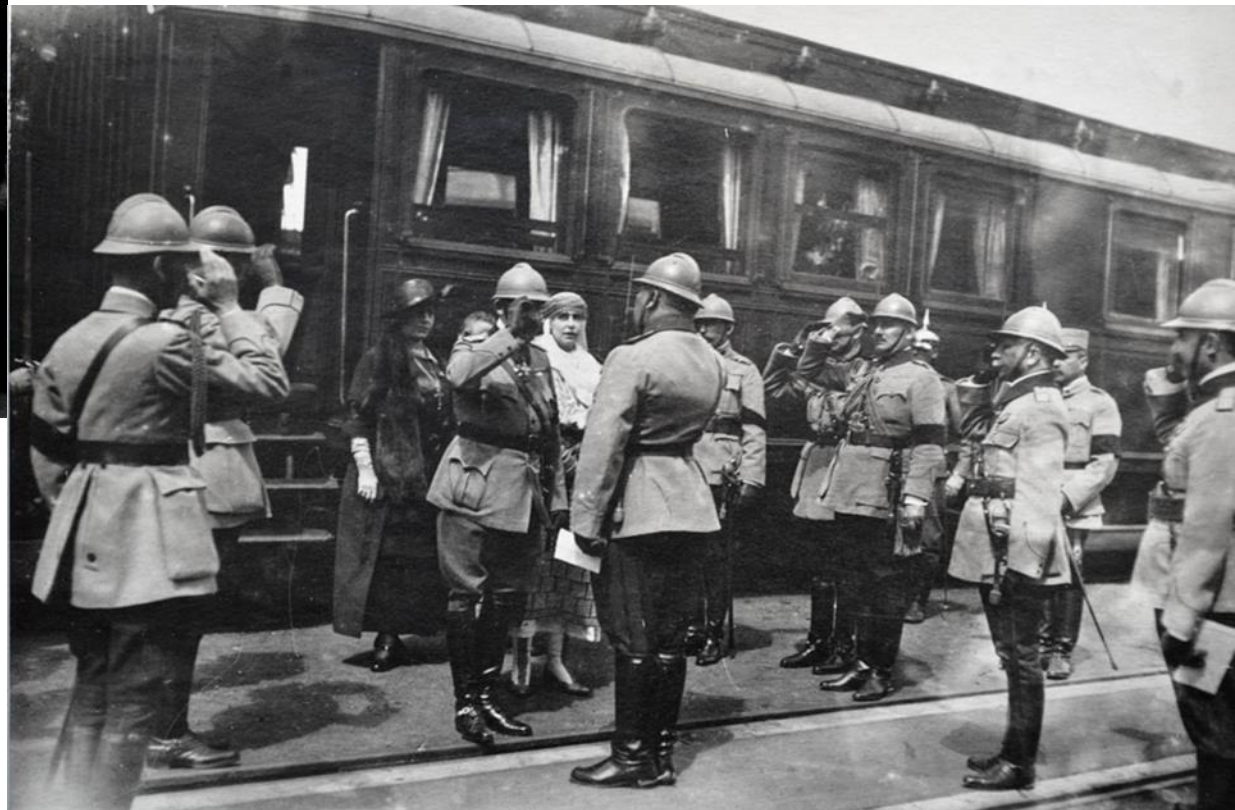
MARIA, REGINA ROMÂNIEI, ÎNSEMNĂRI ZILNICE (DECEMBRIE 1918-DECEMBRIE 1919), VOL. 1, EDITURA ALBATROS, BUCUREȘTI, 2005, PP. 185-187.

CĂREII MARI

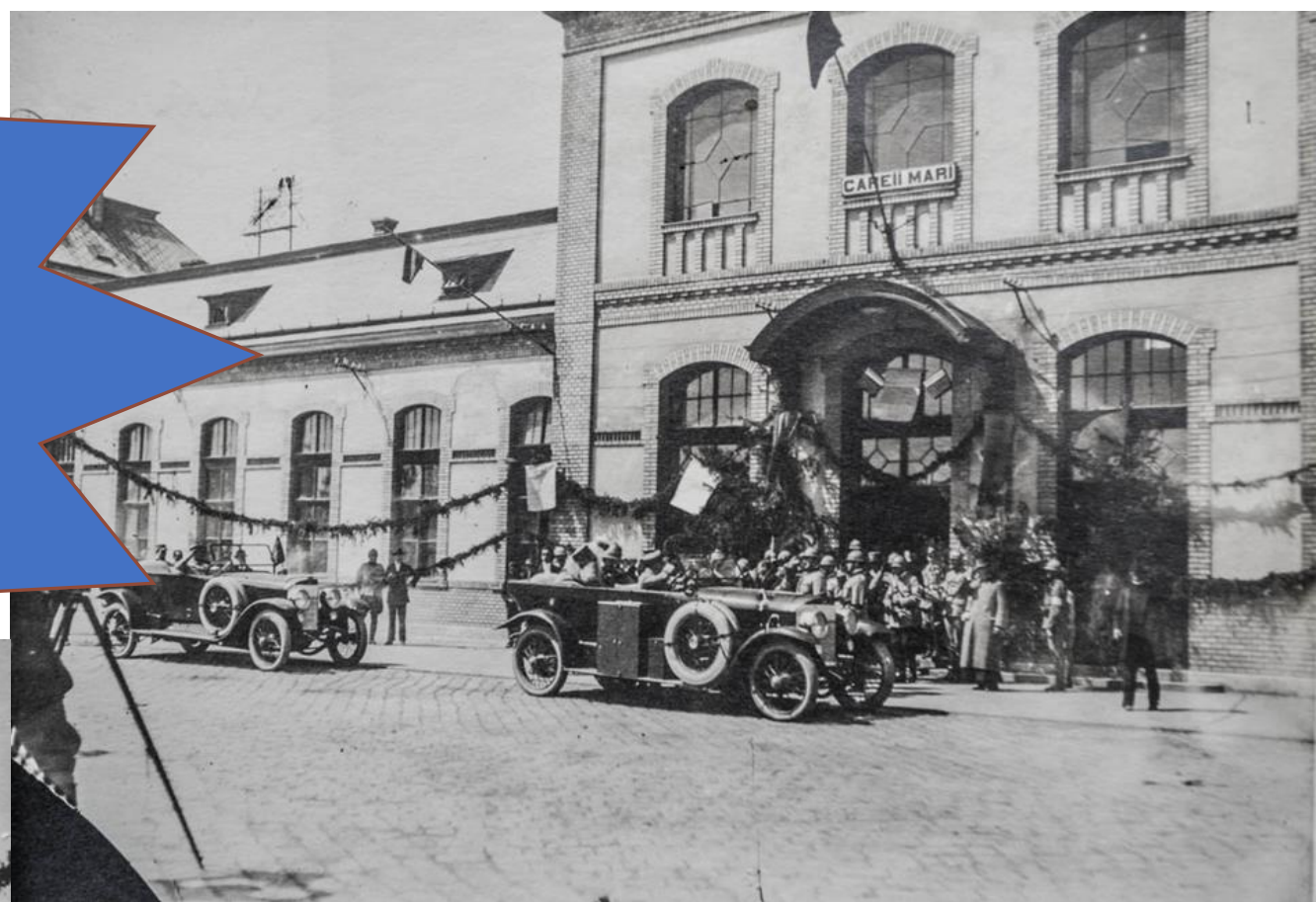
„Dimineața a trecut foarte liniștită în tren, cu opriri ocazionale în stațiile mai mici. Pretutindeni întâmpinări entuziaste, zgomotoase, cu flori, discursuri, un popor îndelung oprimat și dintr-o dată eliberat în mod glorios [...]

SOSIREA LA CAREII MARI LA 3, O PRIMIRE EXTRAORDINARĂ. PESTE TOT ȚĂRANI, ȚĂRANI, COSTUME DE TOATE FELURILE, ATÂT DE DEVOTAȚI, ATÂT DE ENTUZIAȘTI.

CEREMONII MILITARE OBIȘNUITE ÎNTR-O PIAȚĂ LARGĂ, APOI DEFILAREA ÎN ORDINE PERFECTĂ.

DUPĂ ACEEA, DEFILAREA ÎNTREGII POPULAȚII, MII ȘI MII, O MINUNATĂ ȘI IMPRESIONANTĂ PRIVELIȘTE ȘI FRECVENT COSTUME EXTREM DE INTERESANTE ȘI PITOREȘTI

AICI UNELE FETE TINERE (MIRESE) ȘI-AU ELABORAT O CONSTRUCȚIE PE CAP, UN FEL DE CUNUNĂ DE FLORI DE LÂNĂ ÎMPLETITĂ CU PANGLICI ȘI MĂRGELE, IAR PĂRUL LOR ERA ÎMPLETIT ÎNTR-UN FEL DE COADĂ CA O REȚEA, LĂSAT PE SPATE, CARE, PROBABIL, NECESITĂ ORE ÎNTREGI DE FĂCUT.

ERA FOARTE CALD ȘI PRAF PENTRU PRIMA DATĂ, DAR FOARTE MULT ENTUZIASM.

DUPĂ ACEEA, MARE PRIMIRE OBIȘNUITĂ A AUTORITĂȚILOR ȘI PREOȚILOR LA «PRÉFECTURE».

CHIAR ȘI UNGURII AU VENIT SĂ MULȚUMEASCĂ REGELUI PENTRU CĂ AU FOST SALVAȚI DE BOLȘEVICI DE CĂTRE ARMATA ROMÂNĂ.

CIUDAT, ÎNTR-ADEVĂR, SĂ FII ELIBERATOR CHIAI AL INAMICULUI. CURIOASE TIMPURI TRĂIM!

Maria, Regina României, Însemnări zilnice (decembrie 1918-decembrie 1919), vol. 1, Editura Albatros, București, 2005, pp. 188-189.

CLUJ

LA 10,30 AM SOSIT LA CLUJ, CEL MAI MARE DINTRE ORAȘELE PE CARE LE-AM VIZITAT.

DIN PĂCATE, ORAȘELE SUNT FOARTE UNGUREȘTI, ÎN TIMP CE POPULAȚIA RURALĂ ESTE APROAPE ÎN TOTALITATE ROMÂNEASCĂ.

OBIȘNUITELE EXTRAORDINARE PRIMIRI LA GARĂ ȘI PE TOT TRASEUL ÎN ORAȘ PÂNĂ LA O MARE PIAȚĂ UNDE SE AFLĂ O FRUMOASĂ STATUIE ECVESTRĂ A LUI MATEI CORVIN CE PRIVEȘTE MANIFESTAȚIA ZGOMOTOASĂ A UNUI POPOR ELIBERAT, PE CARE UNGURII SĂI L-AU OPRIMAT TIMP DE SECOLE.

ORAȘELE MĂ ÎNTRISTEAZĂ, ESTE CEVA OSTIL ÎN ELE, IAR CASELE LOR MARI, MAJORITATEA ÎN STIL GERMAN NU SUNT DELOC ROMÂNEȘTI, ÎN NICI UN FEL, ÎN SPATELE ZIDURILOR SIMȚI INIMI ÎNTRISTATE ȘI GÂNDURI OSTILE.

DEFILAREA POPULAȚIEI A FOST MAI MARE CA ORIUNDE, MII ȘI MII AU VENIT DIN TOATE SATELE ÎNVECINATE.

CARE MARI TRASE DE CÂTE 10 BOI ZDRAVENI, ÎNCĂRCATE CU GRUPURI VESELE DE NUNTAȘI AU DEFILAT ȘI ELE.

REGIMENTUL MEU A REAPĂRUT ACOLO. AM FOST FOARTE SUPRINSĂ ȘI ÎNCÂNTATĂ. A FĂCUT CEA MAI BUNĂ IMPRESIE”.

Maria, Regina României, *Însemnări zilnice* (decembrie 1918-decembrie 1919), vol. 1, Editura Albatros, București, 2005, p.

191

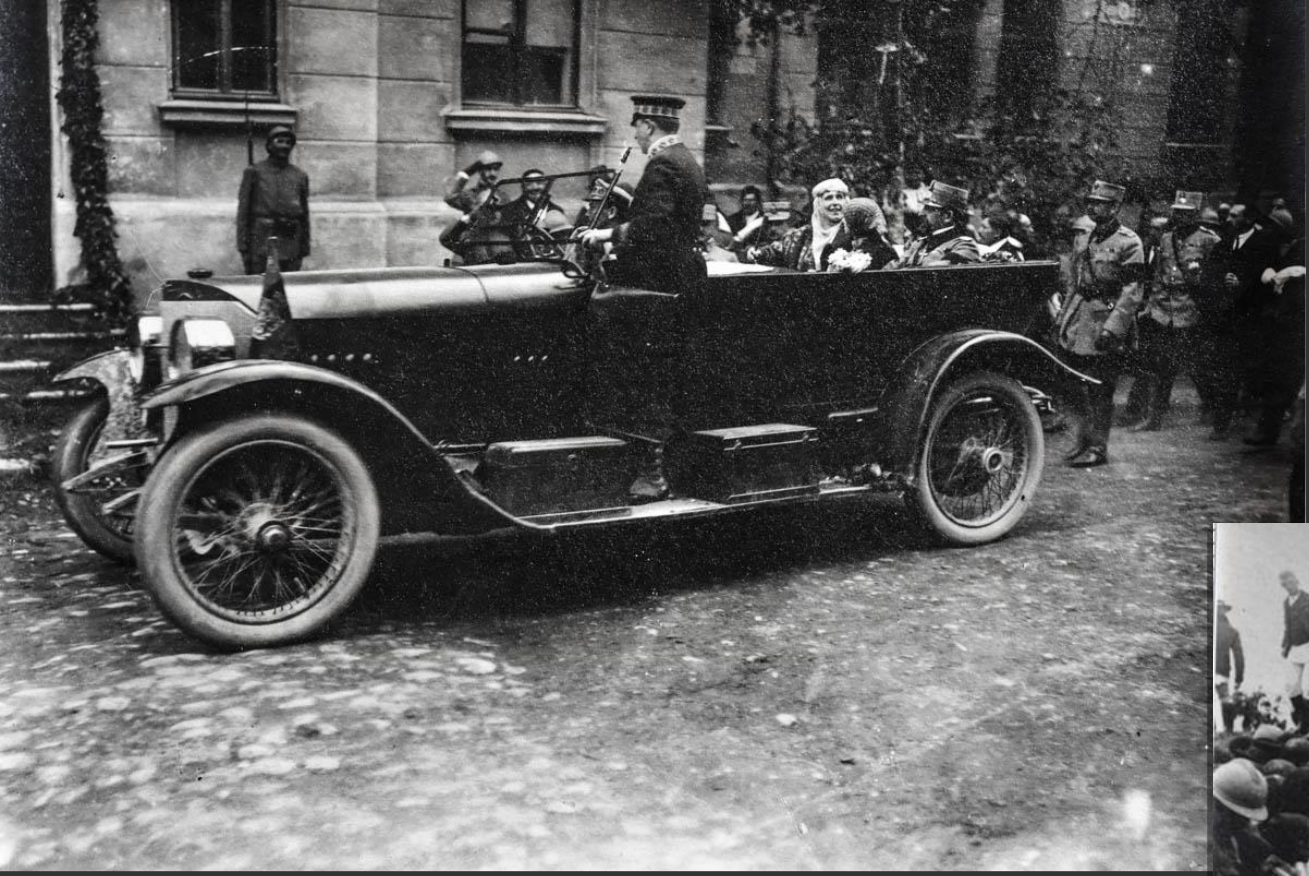
ALBA IULIA

„AM PLECAT DEVREME DE LA ABRUD ÎN JOS PE UNUL DINTRE CELE MAI FRUMOASE DRUMURI PE CARE AM FOST VREODATĂ, PRINTR-O TRECĂTOARE ÎN MUNȚI, PRIN CEA MAI MINUNATĂ PĂDURE DE FAGI ȘI DE BRAZI ÎNTUNECOȘI.

DIN PĂCATE, NU ERA SOARE DELOC, DAR CHIAR ȘI FĂRĂ SOARE ERA APROAPE FANTASTIC DE FRUMOS.

ÎN MULTE SATE, CALDE PRIMIRI LOIALE, IAR, ÎN FINAL, AM AJUNS LA ALBA IULIA, MICUL ORĂȘEL AL CĂRUI NUME ARE UN ECOU SPECIAL ÎN SUFLETUL FIECĂRUI ROMÂN.

ESTE GREU DE DESCRIS PRIMIREA CE NI S-A FĂCUT; AICI OAMENII AU FOST ABSOLUT NEBUNI DE ENTUZIASM. DUPĂ O „DÉFILÉ” MILITARĂ AM INTRAT ÎN VECHEA CETATE PRIN ACEEAȘI POARTĂ PRIN CARE CU MULTE SECOLE ÎN URMĂ INTRASE CĂLARE MIHAI VITEAZUL. AM FOST FRENETIC ACLAMAȚI. ILEANA SOSISE DE LA BUCUREȘTI ȘI ERA CU NOI. ESTE UN VECHI ȘI PITORESC LOC ÎNDRĂGIT, CU UN ORAȘ ÎNTREG ÎN INTERIORUL CETĂȚII. AM PRIMIT TOATE AUTORITĂȚILE, S-AU ȚINUT TERIBIL DE MULTE DISCURSURI, APOI NESFĂRȘITA, ÎNCÂNTĂTOAREA DEFILARE A ȚĂRANILOR, ÎNTREAGA POPULAȚIE GRUPATĂ PE SATE, MII ȘI MII, ÎNTR-UN ȘIR FĂRĂ CAPĂT”

Maria, Regina României, Însemnări zilnice (decembrie 1918-decembrie 1919), vol. 1, Editura Albatros, București, 2005, p. 197

SIBIU

„APOI AM SOSIT LA
SIBIU, CARE ESTE UN VECHI
ORAȘ SĂSESC-ROMÂNESC ȘI ESTE
SOCOTIT CEL MAI IMPORTANT
CENTRU AL TRANSILVANIEI.
AICI NI S-A FĂCUT O PRIMIRE
EXCEPȚIONALĂ ȘI A FOST CEA
MAI MARE DEFILARE DE PESTE
TOT.

MII ȘI MII DE ȚĂRANI
AU DEFILAT ÎN GRUPURI PE
SATELE DE PROVENIENȚĂ. A
FOST CU ADEVĂRAT O
REMARCABILĂ PROCESIUNE, CARE
TE FĂCEA SĂ TE SIMȚI ÎN
EVULUL MEDIU, ATÂT DE
FANTASTICE ȘI DE PITOREȘTI
ERAU DIFERITELE COSTUME.
[...]

PENTRU NANDO [FERDINAND – N.A.] ȘI PENTRU MINE, TOTUL A FOST MINUNAT, DIN CAUZA LOIALITĂȚII ȘI ENTUZIASMULUI TUTUROR ACESTOR OAMENI, CU TOTUL MINUNAT, ȘI NOI AM FOST TRATAȚI APROAPE CA NIȘTE SFINȚI ÎN FAȚA CĂRORA TREBUIE SĂ ÎNGENUNCHEZI, PENTRU CĂ NOI REPREZENTAM VISUL CEL MAI SCUMP CARE SE REALIZASE, NOI ERAM UN FEL DE PĂRINȚI GLORIFICAȚI CARE VENISERĂ SĂ STRÂNGĂ O ENORMĂ FAMILIE LA SÂNUL LOR”.

MARIA, REGINA ROMÂNIEI, Însemnări zilnice (decembrie 1918-decembrie 1919), vol. 1, Editura Albatros, București, 2005, p. 198.

VIZITA REGALA ÎN BUCOVINA SI BASARABIA

AM RĂSPUNS UNEI DORINȚI DE MULT PURTATĂ ÎN INIMA MEA, PUNÂND PICIORUL, PE PĂMÂNTUL ACESTA, CARE ODINIOARĂ, FUSESE UNA DIN PĂRȚILE CELE MAI RODITOARE ALE VECHII MOLDOVE.

PRIMIREA CĂLDUROASĂ, CE NE-A FOST FĂCUTĂ ÎN TOATE ORAȘELE ȘI SATELE EI, PE UNDE DRUMUL NE-A DUS, A PĂTRUNS ÎN INIMA NOSTRĂ, DE O BUCURIE, CU ATÂT MAI MARE, CU CÂT NE-A DOVEDIT CĂ IUBIREA DE NEAM NU S-A STINS ÎN TIMPURILE CÂT BASARABIA A STAT SUB O STĂPÂNIRE CE NU AVEA LEGĂTURI DE SUFLET, CU POPULAȚIA MOLDOVENEASCĂ, CARE DE VEACURI ALCĂTUIEȘTE TALPA ACESTEI ȚĂRI”.

DIN CUVÂNTAREA REGELUI FERDINAND I ROSTITĂ ÎN SALA DE RECEPȚIE A PRIMĂRIEI DIN CHIȘINĂU LA 20 MAI 1920

regală a Reginei Maria și a Regelui Ferdinand în Bucovina și Basarabia (15-25 mai 1920) este o continuare firească a celui regalat efectuat cu un an mai devreme în Transilvania. Prezența regilor României în teritoriile proaspăt unificate se dorea să fie un act de afirmare a suveranității și legitimității actului unificator în aceste provincii. Făurirea statului național unitar român atrăgea după sine necesitatea evaluării de către Familia Regală a situației politice, economice și sociale a fiecărei provincii. Atât în Bucovina cât și în Basarabia exista o stare de nemulțumire în rândul populației și mai ales în rândul minorităților naționale care reprezentau o proporție semnificativă, și nu toate manifestau entuziasm față de unirea cu România.

CONFORM STUDIULUI ISTORICULUI DANIEL BOBOC, „RITUALURILE PUTERII: VIZITA REGELUI FERDINAND I ÎN BUCOVINA ȘI BASARABIA ÎN 1920”, RAPOARTELE INFORMATIVE ALE DIRECȚIEI GENERALE DE POLIȚIE ÎN BUCOVINA ARĂTAU O NEMULȚUMIRE ÎN RÂNDUL ACESTOR MINORITĂȚI NAȚIONALE. TENDINȚA RUTENILOR ERA DE A CERE ALIPIREA LA UCRAINA, EVREII COMERCIANȚI CONSIDERAU ROMÂNIA UN STAT SĂRAC ȘI ÎNAPOIAT, SUSȚINÂND CĂ SCUMPIREA VIEȚII SE DATOREAZĂ APARIȚIEI NOULUI STAT. MINORITATEA GERMANĂ ERA NEMULȚUMITĂ DE ADMINISTRAȚIA ROMÂNEASCĂ, IAR PRINTRE POLONI CIRCULA ZVONUL CĂ LA CONFERINȚA DE PACE SE VA LUA HOTĂRÂREA CA NORDUL BUCOVINEI SĂ FIE ALIPIT LA POLONIA.

SITUAȚIA DIN BASARABIA ERA ȘI MAI COMPLICATĂ. MINORITATEA RUSĂ PROPAGA ÎN SPAȚIUL PUBLIC IDEI SEPARATISTE ȘI REVOLUȚIONARE, SEMĂNÂND NEÎNCREDERE ÎN AUTORITATEA ȘI LEGITIMITATEA STATULUI ROMÂN. NUMEROȘI EVREI ADERAU LA IDEILE COMUNISTE ȘI BOLȘEVICE, IAR ADMINISTRAȚIA ROMÂNEASCĂ ERA ACUZATĂ DE CORUPȚIE ȘI INCAPACITATE ORGANIZATORICĂ.

PÂNĂ LA ADOPTAREA NOII CONSTITUȚII DIN 1923, UNIREA ADMINISTRATIVĂ A ROMÂNIEI SE DOVEDISE A FI CU MULT MAI PROBLEMATICĂ ȘI DIFICILĂ DECÂT S-A ÎNCHIPUIT. ÎN ACEST CONTEXT DE TENSIUNI SOCIALE ȘI FRĂMÂNTĂRI ADMINISTRATIVE ARE LOC VIZITA FAMILIEI REGALE ÎN BUCOVINA ȘI BASARABIA. TREBUIA DAT UN SEMNAL CLAR POPULAȚIEI CĂ ROMÂNIA NU AVEA DE GÂND SĂ RENUNȚE LA PROCESUL DE UNIFICARE A PROVINCILOR ROMÂNEȘTI.

TRASEUL REGINEI MARIA ȘI A REGELUI FERDINAND A URMAT ITINERARIUL IȚCANI, SUCEAVA, PUTNA, RĂDĂUȚI, CERNĂUȚI, NOUA SULIȚĂ, HOTIN, BĂLȚI, CHIȘINĂU, CETATEA ALBĂ, ȘABA, LEIPZIG, BASARABEASCA, VALUL LUI TRAIAN, BOLGRAD, RENI, ISMAIL. ÎNCĂ DE LA ÎNCEPUT, POPULAȚIA ROMÂNEASCĂ A PRIMIT CU ENTUZIASM FAMILIA REGALĂ. „LA INTRAREA ÎN SATE NE ÎNTÂMPINAU ȚĂRANI CĂLARE. PRETUTINDENI, PRIMIRI FOARTE FRUMOASE ȘI FOARTE PITOREȘTI, ZONĂ MINUNATĂ, FOARTE ÎMPĂDURITĂ, MERI ȘI LILIAȘ ÎNCĂ ÎN FLOARE”, RELATA ÎN JURNALUL SĂU REGINA MARIA. LOCALITĂȚILE VIZITATE DE FAMILIA REGALĂ NU ERAU ALESE ÎNTÂMPLĂTOR. ELE AVEAU LEGĂTURI ISTORICE ȘI MAI ALES SIMBOLICE CU ELEMENTELE ROMÂNISMULUI ȘI ÎN SPECIAL CU FIGURA EMBLEMATICĂ A VOIEVODULUI MOLDOVEAN ȘTEFAN CEL MARE. ÎN BUCOVINA, CUPLUL REGAL SE HOTĂRĂȘTE SĂ VIZITEZE ELEMENTELE CENTRALE DE IDENTITATE NAȚIONALĂ ROMÂNEASCĂ: CETATEA DE SCAUN A SUCEVEI, MĂNĂSTIREA PUTNA, LĂCAȘURILE DE CULT DIN CERNĂUȚI, PRECUM ȘI AȘEZĂMINTELE CULTURALE ALE MINORITĂȚILOR NAȚIONALE CASA POILONĂ, CASA GERMANĂ ȘI TEMPLUL EVREIESC.

ÎN BASARABIA, CUPLUL REGAL A AJUNS PE DATA DE 19 MAI 1920. PRIMA OPRIRE A FOST LA BĂLȚI. AICI AU FOST PRIMIȚI CU ONORURI DE PRIMARUL ORAȘULUI D. HÂNCU ȘI PREȘEDINTELE ZEMSTVEI DIN BĂLȚI V. BOUTMY. AU VIZITAT SPITALUL DE BOLI INFECȚIOASE ȘI BISERICILE CELORLALTE CONFESIUNI: ARMEANĂ, POLONEZĂ. LA CHIȘINĂU AJUNG ÎN ZIUA DE 20 MAI 1920. REGINA MARIA PURTA O ROCHIE ALBĂ ȘI O PĂLĂRIE STIL CACOȘNIC ȘI CU VOAL, IAR DECORAȚIILE ȘI LE-A ETALAT SIMBOLIC PENTRU A CELEBRA SOSIREA. REGINA RELATA ÎN JURNALUL SĂU PRIMELE IMPRESII: „STRĂZILE ERAU PLINE DE MULȚIMI ENTUZIASTE, TOATE ȘCOLILE ERAU ALINIATE. OVAȚII PUTERNICE ȘI FLORI ARUNCATE. ÎNTREGUL ORAȘ ESTE PROIECTAT ÎN LINII DREPTE, CU FOARTE MULT SPAȚIU PESTE TOT [...] FĂRĂ ÎNDOIALĂ TERITORIUL ESTE ROMÂNESC, CU POPULAȚIE ROMÂNEASCĂ”.

REGINA A URMĂRIT CU MARE ATENȚIE DIFICULTĂȚILE ȘI, PE ALOCURI EȘECUL, ÎN ADMINISTRAREA BASARABIA. NU SE SFIEȘTE SĂ CONSEMNEZE OBSTACOLELE INERENTE ALE PROCESULUI DE „NATIONAL-BUILDING” ÎN TERITORIULUI DE PESTE PRUT.

„CRED CĂ ASPERITĂȚILE AU ÎNCEPUT SĂ DISPARĂ ȘI CĂ ADMINISTRAȚIA NOASTRĂ, CU TOATE CĂ ESTE PUȚIN ÎN DEZORDINE ȘI PROST CONCEPUTĂ, REPREZINTĂ ORICUM UN CONTRAST FERICIT CU CEEA CE ÎNSEAMNĂ ACUM RUSIA ȘI CĂ LOCUIITORII DE AICI SIMT ASTA. TOTODATĂ, ÎMI ROG ÎNTOTDEAUNA POPORUL SĂ O IA UȘOR, SĂ RESPECTE SENTIMENTELE OAMENILOR, SĂ FOLOSEASCĂ CÂT MAI PUȚIN POSIBIL COERCIȚIA. ESTE FOARTE GREU UN SUVERAN, ÎNTR-O VIZITĂ, SĂ ÎNȚELEAGĂ TOATE DEDESUBTURILE. TOTUȘI, ORICÂT DE GLORIOASE SUNT VICTORIILE, ELE ÎNTOTDEAUNA TE ÎNTRISTEAZĂ PUȚIN ȘI NU POȚI DECÂT SĂ SPERI CĂ OAMENII SE VOR COMPORTA CU TACTUL NECESAR. MI-AM FĂCUT ÎNTOTDEAUNA PROBLEME ÎN LEGĂTURĂ CU MODUL ÎN CARE SE PROCEDEAZĂ ÎN TERITORIILE RECUPERATE. VICTORIILE SUNT DESEORI BRUTALE. DE PEA MULTE ORI ELE DEPĂȘESC LIMITELE, UMILINDU-I PE CEI CARE AU FOST NEVOIȚI SĂ RECUNOASCĂ O NOUĂ STĂPÂNIRE. ACEASTA ESTE O POLITICĂ PROASTĂ. PUȚINI SUNT ÎNSĂ CEI CARE AU VEDERI MAI LARGI. FĂRĂ ÎNDOIALĂ CĂ NOI SUNTEM MAI BUNI DECÂT BOLȘEVICII, DAR ÎN ORICE CAZ NU SUNTEM PE DEPLIN CEEA CE AR TREBUI SĂ FIM”.

Maria, Regina României, Însemnări zilnice, traducere de Valentina Costache, Sanda Racoviceanu, vol. II, Editura Albatros, București, 2003, p. 153.

ÎN PERIOADA PETRECUTĂ ÎN CHIȘINĂU, ÎNTRE 20 ȘI 23 MAI 1920, REGINA MARIA A DORIT SĂ CUNOASCĂ CÂT MAI MULT DIN PROBLEMELE CHIȘINĂULUI. ORAȘUL DUCEA LIPSĂ DE POLITICI PUBLICE DE INTEGRARE ÎN SISTEMUL ROMÂNESC. REGINA A ÎNCEPUT SĂ VIZITEZE ORFELINATUL DE COPII AL ORAȘULUI, SPITALUL EVREIESC, CĂMINUL INVALIDILOR DE RĂZBOI, OSPĂTĂRIA POPULARĂ PENTRU HRĂNIREA CELOR NEVOIAȘI, LICEUL NR. 1 DE FETE, CONSERVATORUL, ȘCOALA DE ȚESĂTOARE, SINAGOGA ȘI BISERICILE DE CONFESIUNE GRECEASCĂ, CATOLICĂ, PROTESTANTĂ ȘI ARMEANĂ.

CONFERINȚA DE PĂCE DE LA PARIS (1919)

„AM FOST TRIMISĂ ÎN AFARA GRANIȚELOR CA SĂ VORBESC PENTRU ȚARA MEA, DE A PUNE PROBLEMELE SALE ÎN FAȚA ACELORA CARE ASTĂZI REMODELAU HARTA EUROPEI ȘI ERAM BINE AVERTIZATĂ CĂ ROMÂNIA SE AFLA ÎNTR-O SITUAȚIE DELICATĂ. NU AM VENIT SĂ VORBESC DESPRE MINE, CI SĂ MODIFIC ATITUDINEA FAȚĂ DE ROMÂNIA ȘI ASTA ÎNSEAMNĂ SĂ MĂ LUPT, AȘA CUM AM LUPTAT ÎN BĂTĂLIILE DIN TIMPUL ANILOR TRAGICI DE RĂZBOI”.

REGINA MARIA

„CU CREDINȚA UNUI SUFLET MARE S-A DUS REGINA MARIA LA PARIS ȘI LA LONDRA. A ÎNCERCAT LUPTA CU PUBLICUL CEL MAI GREU DE CUCERIT ȘI REȚINUT, ȘI L-A ÎNVINS. A FOST, CUM SPUN ZIARELE FRANCEZE, O SĂPTĂMÎNĂ DE ZILE «REGINA PARISULUI», A ACELUI PARIS CARE NU SUFERE NICIO ALTĂ REGALITATE DECÎT ACEIA CARE PUNE AȘA DE MARI CALITĂȚI ȘI AȘA DE MARI TALENTE LA DISPOZIȚIA UNEI CAUSE AȘA DE DREPTE”.

NICOLAE IORGA, NEAMUL ROMÂNESC, 25 APRILIE 191

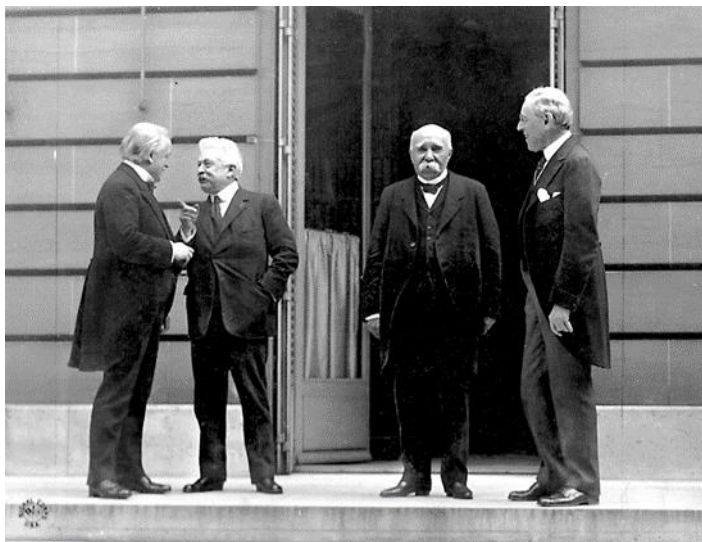
„ROMÂNIA AVEA NEVOIE DE IMAGINEA CHIPULUI MEU”. „MISIUNEA MEA ERA APROAPE MISIUNEA UNUI BĂRBAT, FELUL MEU DE A PLEDA A FOST ACELA AL UNEI FEMEII”. „DIN ADÂNCUL INIMII ȘTIAM CĂ POPORUL MEU NU ȘI-A PUS SPERANȚA ÎN MINE FĂRĂ UN SCOP. ȘTIAM CUM SĂ VORBESC PENTRU EI ȘI CUM SĂ-I AȘEZ PE HARTĂ”. (Regina Maria)

Diana Mandache, Regina Maria a României. Capitole târzii din viața mea. Memorii redescoperite, Editura Allfa, București, 2007.

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

ROMÂNIA ÎNTREGITĂ — PRIN ALIPIREA PROVINCIIILOR BASARABIEI, BUCOVINEI, TRANSILVANIEI, BANATULUI, CRIȘANEI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMARULUI — A FOST RECUNOSCUTĂ ÎN PLAN MONDIAL DE CĂTRE MARILE PUTERI ȘI ÎN URMA EFORTULUI, POPULARITĂȚII ȘI LEGĂTURILOR SPECIALE DE FAMILIE ALE REGINEI MARIA. INFLUENȚA, PRESTANȚA ȘI FARMECUL PERSONAL AL REGINEI AU REUȘIT SĂ DETERMINE PE MULȚI POLITICIENI EUROPENI SĂ AIBĂ O ATITUDINE FAVORABILĂ FAȚĂ DE ROMÂNIA. DUPĂ ÎNCHEIEREA PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL, MARILE PUTERI REDESENAU HARTA LUMII LA CONFERINȚA DE PACE DE LA PARIS. PRIM-MINISTRUL DE ATUNCI, IONEL BRĂȚIANU, ÎI TRANSMITEA DE LA PARIS REGELEI FERDINAND CĂ NEGOCIERILE DE PACE SUNT ÎN IMPAS ȘI CĂ ROMÂNIA ESTE TRATATĂ CU DISPREȚ ȘI INDIFERENȚĂ DE ALIAȚI DIN CAUZA SEMNĂRII SEPARATE ÎN 1918 A TRATATULUI DE PACE CU PUTERILE CENTRALE, CU CARE, DE ALTFEL, REGINA MARIA NU FUSESE DE ACORD.

SFĂTUIT DE AMBASADORUL FRANȚEI LA BUCUREȘTI ȘI DE BARBU ȘIRBEY, LA 5 MARTIE 1919, REGELE FERDINAND, CONȘTIENT DE ABILITĂȚILE SOȚIEI SALE, O TRIMITE PE MARIA ÎNTR-O MISIUNE NEOFICIALĂ LA PARIS ȘI LA LONDRA PENTRU TRATATIVE PRIVIND RECUNOAȘTEREA INTERNAȚIONALĂ A GRANIȚELOR ȚĂRII.

. Cu privire la acest moment, Regina Maria avea să noteze în memoriile sale: „Apoi, într-o bună zi, pe neașteptate, regele m-a întrebat dacă aş fi de acord să plec în străinătate pentru a pleda acolo cauza noastră. M-a întrebat dacă voi avea destul curaj ca să iau asupra mea această răspundere. Brătianu era cel care venise cu ideea. Ardoarea entuziasmului meu era binecunoscută alor mei și apoi nimic nu este mai elocvent decât o femeie răscolită. Aș fi de acord? Eu? Să merg la Paris și la Londra? Eu să susțin cauza noastră? Neoficial, bineînțeles, dar, totodată, considerată de ai mei ca fiind cea mai potrivită de a face acest lucru pentru România. Un fior de mândrie mi-a străbătut toată ființa. Eu? Desigur, eu eram cea chemată – da, cred că mă simțeam capabilă să-mi susțin pledoaria chiar și în fața celor trei mari! [...] Da, voi merge, am spus – o să fac tot ce pot. Era o misiune pe care o puteam îndeplini, mă simțeam capabilă s-o fac, nu eram nici nervoasă și nici speriată. Îmi făcea chiar plăcere”.

